

ВЕЛИМИР ХЛЕБНИКОВ

Велимир Хлебников (Виктор Владимирович Хлебников; 9 ноември 1885 – 28 юни 1922) е представител на авангардизма и е един от родоначалниците на руския футуризм заедно с Д. Бурлюк, Маяковски, Кручъоних, Лившиц, Елена Гуро и др. известни като групата „Гилея“.

Хлебников е един от най-необичайните автори през XX век, създател на заумния език и на утопичното общество „Председатели на Земяното кълбо“ (1916). Той е в основата на повечето радикални манифести, както и на теоретичните и поетически скандали, предизвикани от футуризма – „Пощечина общественному Вкусу“ (1912), „Слово как таковое“ (1913), „Сагок Судей II“ (1913). Хлебников оказва влияние върху автори в Русия и Западна Европа с необикновеното си отношение към думата и езика – на морфологично и фонетично ниво. Заниманията му често са на границата между поезията и научното изследване, като по този начин той предлага (възвръща) митологичната идея за архаичния, всемирнен език. Най-краткият израз, с който може да се опише явлението Хлебников е: Слово е Дело. В това единство езикът възвръща дълбоката си ритуалност и гемиургичност, а назоваването е сътворение, клетва или свещенодействие. Може да говорим за неговите произведения именно като творби, наблюдайки на етимологичния хоризонт на тази дума.

Превод от
руски
ВВВ

Засмехоклятие

Ей, разсмейте се, смешняри!

Ей, засмейте се, смешняри!

Дет се смеят в смехове, дет смехурстват тъй смехално,

Ей, засмей се усмехално!

Ей, разсмейващ надсмехални — смях на смяхнати смешняри!

Ей, изсмей се разсмехално, смях на присмехни смеяри!

Смехивт, смехивт,

Усмей, осмей, смехинки, смешинки,

Смехунчета, смехунченца.

Ей, разсмейте се, смешняри!

Ей, засмейте се, смешняри!

Щуречище

Крилейки златословно

С най-тънниките жили,

Щурец в шулец тумбак обгрижи

Крайбрежни много треви и вери.

“Циннь, циннь, циннь!“ — протрака гзиндзигера.

О, лебедиво!

О, озари!

Числа

Аз се възлеждам във вас, о, числа,
 И вие ми се виждате облечени във зверове, в техните кожи,
 С ръце подпирайки се на изтръгнати дърбове.
 Вие дарявате единство между змиеобразното движение на
 Гръбнака на вселената и играта на водното конче,
 Вие позволявате да проумеем времето, както бързия кикот
 на зъбите.

Моите зеници сега са вещеобразно разширени, за да
 Узная какво ще бъде Аз, при делимо – единица.

* * *

Бобеоби се пееха устните,
 Веоми се пееха погледите,
 Пиеео се пееха веждите,
 Лиееей — се пееше облика,
 Гзи-гзи-гзео се пееше връзката.
 Така в канавата от някакви съответствия
 Извън протяжността живееше Лице.

* * *

От чувала
 На пода се разсипаха вещи.
 И аз си мисля,
 Че светът е
 Само подсмиване,
 Кое то мъждеlee
 На устата на обесения.

Прародител

Чувал от мозъци тълени по тялото на ловеца,
 Нашироко се стелят измачкани наметки от рибешка кожа.
 В тяло от изсушена есетра – стрели
 С орлови перца, стеблата опнати и тънки,

